

коли сили науки , бізнесу, освіти (що дуже важливо!) і держави будуть сконцентровані на освоєнні та поширенні базових інновацій нового століття, постіндустріального суспільства, в Україні з'явиться шанс радикально модернізувати не тільки провідні галузі економіки, а й соціум в цілому. Для цього у нас є багато чого, і насамперед — високий інтелектуальний потенціал. А ще — передумови для побудови інтегрованої моделі економічного розвитку, при якій ринкова конкурентна економіка буде поєднуватися з солідарною відповідальністю і взаємною довірою.

УДК 001.378

Гуменюк А. Ю, аспірантка

Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки
ім.Г,М,Доброва НАНУ
alinka-111@list.ru

РОЗВИТОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

АНОТАЦІЯ. В доповіді будуть висвітлено сучасний стан, проблеми, міжнародні оцінки рівня розвитку та основні напрямки підвищення науково-технічного потенціалу, необхідні для забезпечення становлення інноваційної економіки в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інноваційна економіка, інноваційна політика, науково-технічний потенціал, глобальний інноваційний індекс, індекс конкурентоспроможності.

АННОТАЦИЯ. В докладе будут освещены современное состояние, проблемы, международные оценки уровня развития и основные направления повышения научно-технического потенциала, необходимые для обеспечения становления инновационной экономики в Украине.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: инновационная экономика, инновационная политика, научно-технический потенциал, глобальный инновационный индекс, индекс конкурентоспособности.

ANNOTATION. The report will highlight the current state, problems and evaluation of international development and the main directions of improving the scientific and technological capabilities needed to ensure the establishment of an innovative economy in Ukraine.

KEYWORDS: innovation economy, innovation policy, scientific and technical potential, the global innovation index, the index of competitiveness.

Для економік, що розвиваються, до яких належить і Україна, впровадження інноваційної моделі економіки моделі залежить від ефективності інноваційної політики проривного типу, на основі наявного науково-технічного потенціалу та з урахуванням світових тенденцій розвитку. Україна має намір інтегруватися до європейського співтовариства, тому запровадження такої політики виглядає безальтернативним і на цей час має реальні передумови. Особливість сучасного етапу розвитку України полягає у трансформації науково-технічного потенціалу згідно з ринковими перетвореннями всієї системи соціально-економічних відносин і його адаптацією до ринкових умов, а також з об'єктивними змінами, які відбуваються у світовому масштабі внаслідок переходу до створення постіндустріального суспільства.

В Україні вивченням різних аспектів розвитку науково-технічного потенціалу плідно займалися українські вчені: засновник київської школи наукознавства— Г.М.Добров, В.П.Александрова, Л.К. Безчасний, Ю.М.Бажал, В.М.Геєць, Б.А.Маліцький, І.Ю.Єгоров, В.П.Семіноженко, Д.М.Черваньов, Л.І.Федулова, А.А.Чухно, В.Г.Чирков та інші. Дослідження свідчать, що відбувається посилення нерівномірності розміщення та розвитку науково-технічного потенціалу, який розглядається як основа забезпечення конкурентоспроможності країни, важлива складова її інноваційної системи.

Сучасний стан розвитку науково-технічного потенціалу України відображає державна статистика. У 2011р. наукові та науково-технічні роботи виконували 1255 організацій. Загальна чисельність їх працівників становила 134,7 тис. осіб, питома вага науковців вищої кваліфікації серед них становила 18,8% (4417 докторів та 16203 кандидата наук). Після набуття державою незалежності спостерігається стрімкий розвиток мережі закладів, що здійснюють підготовку наукових кадрів. З 2000р. до 2011р. кількість аспірантур зросла на 25%, докторантур — на 27%. Зросла чисельність аспірантів на 47%, докторантів — на 44%. Загальний обсяг витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт в 2011 році становив 9591,3 млн. грн. Частка загального обсягу витрат на виконання наукових та науково-технічних робіт у ВВП України дорівнювала 0,79%. При цьому питома вага витрат з державного бюджету у ВВП в 2011р. стано-

вила 0,29%. [1]. За оцінками між народних організацій за рівнем розвитку науково-технічного потенціалу Україна значно відстає від розвинутих країн світу. Про це свідчать дослідження Світового банку. Так, в 2012 р. на міжнародному рівні в рейтингу Глобального інноваційного індексу Україна посідає 63 місце серед 141 країни світу, а у рейтингу Глобального індексу конкурентоспроможності — 73 місце серед 144 країн світу. [2, 14]. Аналіз державної статистики та результатів наукових досліджень щодо сучасного стану науково-технічного потенціалу України дозволяє окреслити наступні проблемні зони.

Загалом з часів отримання незалежності в Україні, у супереч світовим тенденціям, продовжується постійне скорочення загальної чисельності кадрів, зайнятих у сфері досліджень і розробок. Система інфраструктурного забезпечення науково-технічної діяльності перебуває у розбалансованому стані. Фінансові ресурси розподіляються переважно директивно або за безліччю неузгоджених державних програм, без урахування наявного науково-технічного потенціалу та тенденцій його розвитку. Законодавчо-нормативні засади науково-технічної діяльності є такими, що консервують існуючий стан національної наукової системи. Низка інноваційних норм щороку не виконується. Продукування нових технопарків не вирішує завдання — збільшення малого інноваційного бізнесу та створення ринку інтелектуальних послуг в Україні, тощо. При всіх проблемах сучасного науково-технічного потенціалу, наявні можливості наукового сектора України поки що оцінюються вченими як достатні для їх розвитку.

Ситуація, що склалася сьогодні у сфері науково-технічної діяльності на сучасному етапі, вимагає переосмислення концептуальних основ та механізмів формування і реалізації державної науково-технічної політики, визначення нових принципів організації науки. Це стане можливим, якщо в Україні будуть створені умови для функціонування сучасного ринку інтелектуальних послуг; забезпечення можливості громадян успішно працювати у конкурентному середовищі з використанням найсучасніших досягнень науки і техніки; забезпечення економічної незалежності вітчизняних наукових організацій та окремих дослідників, створені умови для їх власного розвитку; участі вітчизняного науково-кадрового потенціалу у процесах міжнародної кооперації, у тому числі в Єдиному європейському науковому просторі. Важливо, щоб перспективна схема активізації науково-технічної діяльності була узгоджена зі стратегічними цілями та пріоритетами соціально-економічного розвитку країни, а розроб-

ка спеціальних механізмів впливу держави на інноваційний розвиток повинна враховувати перспективи розвитку і можливості її науково-технічного потенціалу.

Література

1. Збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні.2012». [Електронний ресурс] — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
2. Науково-технологічна сфера України.- К.:Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, 2013.- 15с.

УДК 658.5

Данилюк В. О.
асистент кафедри менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима
Гетьмана»
sid_casidey@mail.ru

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ТЕХНІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

АНОТАЦІЯ. Розглядаються основні етапи побудови системи управління технічним розвитком і організація роботи підрозділів, які є відповідальними за технічний розвиток підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: технічний розвиток, організація технічного розвитку, система технічного розвитку.

АННОТАЦИЯ. Рассматриваются основные этапы построения системы управления техническим развитием и организация работы подразделений, ответственных за техническое развитие предприятия.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: техническое развитие, организация технического развития, система технического развития.

SUMMARY. The main stages of building management technical development and organization of work units that are responsible for the technical development of the company have been seen.

KEYWORDS: technical development, technical organization of the system of technical development.

Побудова системи управління технічним розвитком підприємства передбачає наявність таких етапів: